א) ב"ק ל. פא: [תוספת׳

ה) ב"ק ל. פה: [מוספת' פ"א], ב) [ע" ב"ק ל.], ג) ב"ק סא: ב"ב כ:, ד) גיטין כב., ה) [שבת ד: ת.], ו) לש"ל מ"ז והכי גורס

יתני' נמי גבי מקח וממכ'

ותני לנוי גבי נוקט ומנוכ כי האי גוונא דתניא היולא וכו' [ועי' תוס' גיטין כב.

ד"ה ובדחשרוש וכו"ן,

ל י י י וכלוטניום יום], ל) [ב"ב פא.], ל) עי' רש"י עירובין כו. ד"ה אדרכלין,

ט) ושמות כאו.

ומה אתה אומר. אינן באין משל לבור הא אמרן דלא קני: הכי קאמרי ליה מדבריך. דקאמרת ישמרם חנם: לדברינו. דסבירא לן דתקינו רבנן ארבעה זוזי מן התרומה לשומרי ספיחים וזה מוחל שלא בשעת הוצאת זבלים ולהכי לא הוה קשיא ליה הא דמתני׳ עליהן ונמצאו לו בתרומה ארבעה זוזים שאין לצבור חלק בהם ואם

פרק עשירי בבא מציעא

ומה אתה אומר הכי קאמרי ליה מדבריך

לדברינו אין באין משל צבור וכן כי אתא

רבין אמר רבי יוחגן חוששין לבעלי זרועות

איכא בינייהו: מתבר׳ אהמוציא זבל לרשות

הרבים המוציא מוציא והמזבל מזבל יאין

שורין מים ברשות הרבים ואין לובנים לבנים יָאבל גובלין מים ברשות הרבים אבל לא

לבנים הבונה ברשות הרבים המביא

אבנים מביא והבונה בונה יואם הזיק משלם

מה שהזיק רבן שמעון בן גמליאל אומר

קונין מהן תמידין ומוספין ושאר קרבנות לבור אין תמידין באין משל לבור: בותגר' המוליא מוליא והמובל מובל. כלומר אינו רשאי להשהותו שם אלא זה מוליאו מן הרפת לרה"ר והנושאו יהא מזומן לישחנו לשדה ולגנה לובל: חין שורין טיט. מקומות יש ששורין אותו ימים רבים לבור במקום אחד: ואין לובנים לבנים. לפי שמשהה אותן לייבשן ששוטח הטיט בקרקע חלקה כעובי הלבנים וחורץ בו חריצות שתי וערב כמדת הלבנים ומניחן שם עד שיבשו: וגובלין טיט. לתת מיד בבנין: והבונה בונה. מקבל מיד המביא ובונה: מתקן. מזמן ברשות הרבים ואינו חייב בנזקין: גב" ולוברו כל שלשים יום. משלשים לשלשים חוזר ולוברו כדי שיהא נישף יפה: מודה רבי יהודה וכו'. ומתני' נמי עלה טובה קאמר שלא יתחייב בנוקו: בנר חנוכה פטור. גבי הניח חנווני נרו מבחוץ ועבר גמל טעון פשתן ודלקה בנר והדליק את הבירה בב"ק (דף סב:): מאי לאו ברשות ב"ד. אלמא כל מידי דיהבו ליה רבנן רשותא אם הזיק פטור: כל אלו שאמרו וכו'. כל אותן מקין שנתנו חכמים עליהם רשות ואמרו מותרין לקלקל ברה"ר ולהשליכן לשם כגון הוצאת זבלים לר׳ יהודה וכגון פותקין ביבותיהם וגורפין מערותיהן בימות הגשמים דברשות קא עבדי בב"ק (דף ו.): אף מסקן הוא. וקאי אתנא קמא דאמר אם הזיק משלם וקאמר ליה איהו אף בשלשים יום קודם לכן מתקן ופטור: היה מעמידו בעלייה. משנה היא בב"ב בלא יחפור לא יעמיד אדם תנור בתוך הבית אא"כ יש על גביו חלל גובה ד' אמות מפי התנור לעלייה: היה מעמידו בעלייה. עד שיהא תחתיו עובי מעזיבה שלשה טפחים: ובכירה. שאין היסק שבה גדול: **טפח.** מעזיבה יהא

מחוורתא מתני' דלא כר' יהודה. וא"ת ואמאי לא משני מתני׳ שלא בשעת הולאת זבלים ודברי הכל כדמשני בהמניח (ב"ק דף ל. ושם) אמתני' דהתם וי"ל דהכא פשיטא ליה דאיירי

> מצרכת לזבל לאלתר ור' יהודה מתיר להניח ל' יום אלא להכי לא מצי אתא כר' יהודה משום דמחייב לשלם מה שהזיק אפילו הזיק בההיא שעה קטנה שיש לו רשות להניח ולרבי יהודה אותה שעה כיון שיש לו רשות פטור ועי"ל דמתניתין משמע דאיירי בשעת הוצאת זבלים מדקתני המזבל מזבל משמע בשעה שרגילין לזבל והא דלא הוה קשה ליה דרבי יהודה שרי שלשים יום ומתני׳ לאלתר משום דאיכא למימר דמתניתין עלה טובה קמ"ל שימהר שלא ילטרך לשלם מה שהזיק:

אף מתקן הוא את מלאכתו לפני שלשים יום: גבו לימא מתני דלא כרבי יהודה דתניא 🌣 רבי יהודה אומר יבשעת הוצאת זבלים אדם מוציא זבלו לרה"ר וצוברו כל שלשים יום כדי שיהא נישוף ברגלי אדם וברגלי בהמה שעל מנת כן הנחיל יהושע לישראל את הארץ אפילו תימא רבי יהודה ימודה ר' יהודה שאם הזיק חייב לשלם והתגן (6) סמודה רבי יהודה בגר חגוכה שהוא פמור מפני שהוא עושה ברשות מאי לאו רשות דבית דין לא רשות דמצוה והתניא כל אלו שאמרו מותרין לקלקל ברה"ר אם הזיק חייב לשלם ורבי יהודה פומר אלא מחוורתא מתני' דלא כרבי יהודה אמר אביי רבי יהודה ורבן שמעון בן גמליאל ור' שמעון כולהו סבירא להו כל מקום שנתנו לו חכמים רשות והזיק פטור רבי יהודה הא דאמרן רשב"ג דתנן רשב"ג אומר אף מתקן הוא את מלאכתו לפני שלשים יום רבי שמעון דתנן יחהיה מעמידו בעלייה צריך שיהא תחתיו מעזיבה שלשה מפחים ובכירה מפח "ואם הזיק משלם מה שהזיק רבי שמעון אומר לא אמרו כל השיעורים הללו אלא שאם הזיק פטור מלשלם ת"ר יהחצב שמסר לסתת הסתת חייב הסתת שמסר לחמר החמר חייב החמר שמסר לכתף הכתף חייב הכתף שמסר לבנאי הבנאי חייב הבנאי שמסר לאדריכל אדריכל חייב ואם הניח אבן על הדימום והזיקה כולן חייבין לשלם והתניא יאחרון חייב וכולן פטורים לא קשיא יכאן בשכירות כאן בקבלנות: בזתני׳ ישתי גנות זו על גב זו והירק בינתים ר"מ אומר של עליון ר' יהודה אומר של תחתון אמר ר"מ אם ירצה. התחתון ליקח את עפרו אין כאן ירק אמר ר' יהודה אם ירצה התחתון למלאות את גנתו אין כאן ירק אמר ר"מ מאחר ששניהן יכולין למחות זה על זה רואין מהיכן ירק זה חי אמר ר"ש "כל שהעליון יכול לפשום את ידן וליפול הרי הוא שלו וא והשאר של תחתון: גמ" אמר רבא בעיקרו כולי עלמא לא פליגי דעליון הוי כי פליגי בנופו ר"מ סבר ∞שדי נופו בתר עיקרו ור' יהודה סבר לא אמרינן שדי נופו בתר עיקרו יוואזרא לטעמייהו) דתניא ר' מאיר ר' מאיר בעל הקרקע דברי ר' מאיר ר' מאיר ר' מאיר ר' מאיר ר' יהודה אומר "ימן הגזע של בעל האילן ומן השרשין של בעל הקרקע

ותנו תחתיה: ואם הויק. שדלק הבית והדליק את סביביו: חלב. החולב אבן מן ההר לעקרה מחיבורה: ססס. הוא המרבעה ומחליקה: חמר. נושאה מן ההר שסיחתה הסחת שם ומוסרה לכסף המושיטה לבנאי העומד על מעמד החומה העשוי להילוך האומנין: אדריכל. מי הוא אבי האומנין שהוא מדקדק בהנחת האבן לנדדה על מושבה בשוה שלא תמיש ולא תטה ולא חהא בולטת חוץ לדימוס: חייב. זה שהיא בידו חייב בנוקה אם תפול מידו וחזיק את אחרים או תשבר היא הוא חייב לשלם. ואע"ג דמוקמינן להא לקמן בקבלנות וכולן שותפין במלאכה אין חייב אלא מי שהיתה מסורה לו דכיון דכחו הוא הנזק מוטל עליו כל היכא דמיתרמי דתנן אדם מועד לעולם שוגג ומזיד אונס ורצון דנפקא לן בב"ק (דף כו:) פלע תחת פלעש לחייב על השוגג כמויד ואונס כרלון: כולן. אלו שהיו שותפין במלאכה אחת ומשהניחו אבן על הדימוס היא שורת הבנין נפלה והזיחה הואיל ולאו כחו דאדריכל הוא שלאחר שהניחה נפלה וליכא לחיוביה משום גירי דיליה כולן חייבין יחד שכולן שותפין בדבר ועליהן המלחכה לעשות וקיבלו אחריות המק יחד: והסניא האחרון חייב. אדריכל שהניחה: בשכירום. האחרון חייב: בקבלנות. כולן חייבין היכא דלא נפלה מיד אחד מהן דעל כולן לשמור שתהא מיושבת יפה: בזתבי' שתי גנות זו על גב זו. סמוכות זו לזו האחת קרקעיתה גבוה ושאללה קרקעיתה נמוך: והירק בינחים. בוקיפת הגובה שזו גבוהה מזו יש שומים או בללים: של עליון. שהרי עפרו הוא ומשלו הוא יונק: של החסון. שעל אוירו הוא מונח: למלאום גנסו עפר. משוה קרקעו לעליונה: אמר ר"מ מאחר ששניהן הן יכולין למחום וה על זה. שלא יהא ירק זה כאן עליון ליטול עפרו והתחתון למלאות גנתו: רואין מהיכן ירק זה חי. ממקום שהוא יונק וגדל לו ינתן: כל שעליון יכול לפשוט ידו וליטול הרי אלו שלו. כדקאמר ר"מ הואיל ומעפרו היא חייה: והשאר של מחסון. ועליון הוא גופיה אפקורי מפקר להו לגביה שגנאי הוא לו ליטול רשות ליכנס למוך של חבירו וללקוט: גב" בעיקרו. שרשי הירק: בנופו. לפי שהן תלויין באוירו של תחמון פליגי בהו:

מוסף רש"י . כל שלשים יום. רשאי להניתן שם (ב"ק ל. פא:). שעל מנת כן הנחיל כר׳. שלא יהו מקפידין על כך (שם ל.). מאי לאו רשות דבית דין. משוס דברשות ב"ד הניח בחון משום פרסומי ניסא פטור (שם). לא רשות דמצוה. כלומר משום רשות ב"ד דמלוה מיפטר. אבל ברשות ב"ד דלאו מצוה חייב (שם). צריך שיהא תחתיו מעזיבה שלשה טפחים. אשטרי"ך בלע"ז טיח קרקע ג׳ טפחים שלא תבער תקרה מחתונה של עליה. ועל גביו ד׳ אמות (ב״ב כ:). מעזיבה, טיח של סיד על תקרה ודומה לו בספר עורא (נחמיה ג) ויעזבו ירושלים עד החומה (ב"ק סא:). ובכירה טפח. שפחותה מתנור ואין מבעירין בתוכה אש גדול (שם) אף היא כלי חרם ששופתים קדירה על חללה ואין עושין בחוכה היסק גדול כמו שעושין .(:) a"a) . בתנור הזיק. אחר שהיו שם כל השיעורין הללו, משלם מה שהזיק. מעכבין עליו להרחיק בכל ה ואעפ"כ הללו, שמא ידליק בחיהם ואין לו מה לשלם (שם). שתי גנות זו על גב זו. חו אלל זו וקרקעית האחת גבוה מחברתה וגידור שלה זקוף, והירק בינתים. בגידור הגבוהה, דעכשיו הוא נשרש בקרקעו של עליון ונופו באוירו של תחתון (גיטין כב.). של תחתון (גיטין כב.). של תחתון. חוליען כתל נוף (שם). אם ירצה כו' אין כאן ירק. וסוחיל אין כאן ירק. וסוחיל לירק ... ענוסות וגורס לירק הזה זוכה כה (שם). מן הגזע של בעל האילן. דמגוף אילנות חחתי ומן השרשין של בעל הקרקע. דכיון דמתחת

לקרקע יולא מקרקעו גדל

לא א מיי פי"ג מהל׳ מקי ממון הלכה טו סמג עשין סו סח טוש"ע חו"מ סי חיד סעיף ב: לב ב ג מיי שם הלכה טו וסמג שם טוש"ע ח"מ

עין משפם

נר מצוה

נוש"ע שם סעיף ו:

מום"ע שם טעדף .. לד ה מיי׳ שם טוש"ע שם סעיף ז: לה וז מיי שם הלכה טו סמג שם טוש"ע ח"מ סי מיד סעיף ב:

לו חט מיי פ"ט מהלי שכנים הלכה יא סמג עשין פג טוש"ע ח"מ סי קנה סעיף א: לז יכל מיי פי"ג ים ל מיי פי"ג מהלי נזקי ממון הלי יח סמג

עשיו סו סח טוש"ע ח"מ סיי שפד סעיף ד: לח מ מיי׳ פ״ד מהל׳ שכנים הלכה ט סמג

קסו סעיף א: למ נ מיי׳ פכ״ד מהל׳ מכירה הלכה ז ועי׳ במ"מ סמג עשין סב טוש"ע ח"מ סי׳ רטו סעיף

הגהות הב"ח

(מ) גמ' והתנו רבי יהודה אומר בנר חנוכה פטור כצ"ל וחיבת מודה וחיבת שהוא נמחק. ונ"ב סוף הכונס בב"ק: (ב) שם דתניא אילן היולא מן

הגהות הגר"א

[א] במשנה הרי הוא שלו והשאר כו'. נ"ב ולכו כתב הרמב"ם בבעיא דלקמן דלכתחלה לא יטול העליון כו' (ועמ"ש רבינו בח"מ סי' קס"ו ס"ק ג'):